

dosarul nr. 2ra-1075/2020

prima instanță: Judecătoria Bălți, sediul Central (A. Donos)

instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (A. Corcenco, D. Corolevschi, D. Stănilă)

ÎNCHEIERE

29 iulie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție,

în componență:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea recursului declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva Oxanei Morari și IMSP „Centru de Sănătate Publică nr. 5 Bălți” cu privire la încasarea sumei,

împotriva deciziei din 12 martie 2020 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost respins apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale și a fost menținută hotărârea din 28 august 2019 a Judecătoriei Bălți, sediul Central,

c o n s t a t ă

La 29 mai 2019 Casa Națională de Asigurări Sociale a depus cerere de chemare în judecată împotriva Oxanei Morari și IMSP „Centru de Sănătate Publică nr. 5 Bălți” cu privire la încasarea sumei.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că IMSP Centru de Sănătate Publică nr. 5 Bălți, initial, a eliberat pârâtei Morari Oxana certificatul medical pentru concediu de maternitate seria 01 nr. 812751 pentru perioada 24.03.2014-27.07.2014.

Ulterior, conform certificatului seria 01 nr. 1408366, pârâtei Morari Oxana i s-a eliberat suplimentar certificatul medical pentru 14 zile de concediu de maternitate pentru perioada 28.07.2014-10.08.2014. Aplicând prevederile legislației în vigoare la data acordării concediului, 24.03.2014, Casa Națională de Asigurări Sociale Bălți a stabilit indemnizația în mărime de 93904,69 lei. Baza de calcul a constituit venitul asigurat realizat în ultimele 6 luni premergătoare lunii acordării concediului de maternitate (septembrie 2013- februarie 2014).

În rezultatul sesizării Ministerului Sănătății cu privire la corectitudinea stabilirii indemnizației de maternitate, IMSP Centru de Sănătate Publică nr. 5 Bălți a anulat certificatele medicale menționate și a eliberat certificate noi pentru

concediul de maternitate pentru perioada 12.04.2014-15.08.2014 și 16.08.2014-29.08.2014.

Astfel, Casa Națională de Asigurări Sociale Bălți a efectuat recalcularea indemnizației de maternitate stabilite inițial pârîtei Morari Oxana, aplicînd modificările efectuate prin Legea nr. 289 din 22.07.2014 privind indemnizațiile pentru incapacitatea temporară de muncă, intrate în vigoare începînd cu 01.04.2014, care prescrie: baza de calcul a indemnizației de maternitate o constituie venitul asigurat realizat în ultimele 12 luni premergătoare lunii producerii riscului asigurat (martie 2013 - februarie 2014), în mărimea de facto a indemnizației de maternitate - suma de 32578,49 lei.

Deci, consideră reclamantul că pârîtei Morari Oxana i-au fost achitate din bugetul asigurărilor sociale de stat neîntemeiat indemnizația de maternitate în sumă de 61326,20 lei.

În conformitate cu prevederile pct. 62 și 63 din Instrucțiunea privind modul de eliberare a certificatului de concediu medical aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 469 din 24.05.2005, conducătorii instituțiilor medico-sanitare poartă răspundere disciplinară și penală pentru organizarea și calitatea expertizei incapacității temporare de muncă, modul de eliberare a certificatelor în instituțiile medico-sanitare din subordine, precum și pentru păstrarea și evidența formularelor certificatelor în conformitate cu legislația în vigoare. Medicii poartă răspundere disciplinară și penală pentru eliberarea nelegitimă sau completarea greșită a certificatelor, în conformitate cu legislația în vigoare.

Reieșind din faptul că instituția medicală poartă răspundere pentru eliberarea certificatelor medicale și suma primită nelegitim în valoare de 61326,20 lei a fost ridicată de către Morari Oxana, consideră reclamantul că dauna adusă bugetului de asigurări sociale a fost cauzat în mod solidar de către ambii pârâți.

Casa Națională de Asigurări Sociale a adresat pârâților notificări prin care a solicitat restituirea benevolă a sumei datorate, la care aceștia nu au întreprins careva acțiuni.

Cere Casa Națională de Asigurări Sociale încasarea în mod solidar de la IMSP „Centru de Sănătate Publică nr. 5 Bălți” și Morari Oxana a sumei de 61326,20 lei.

Prin hotărârea din 28 august 2019 a Judecătorei Bălți, sediul Central, acțiunea a fost respinsă. S-a încasat de la Casa Națională de Asigurări Sociale în beneficiul lui Morari Oxana suma de 4000 de lei, cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

Casa Națională de Asigurări Sociale a declarat apel împotriva hotărârii din 28.08.2019 a Judecătorei Bălți, sediul Central, solicitând casarea acesteia și emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

Prin decizia din 12 martie 2020 a Curții de Apel Bălți a fost respins apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale și a fost menținută hotărârea din 28 august 2019 a Judecătorei Bălți, sediul Central.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a indicat prevederile articolului 32 din Legea privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale nr. 289 din 22.07.2004 conform cărora: (1) Angajatorul sau funcționarii caselor teritoriale de asigurări sociale din a căror vină au fost stabilite și plătite necuvenit sume de la bugetul asigurărilor sociale de stat, ca

urmare a nerespectării prevederilor legislației în vigoare, sînt obligați să le restituie.
(2) Sumele plătite fără temei legal, ca urmare a prezentării unor acte false, se rețin din contul persoanelor care le-au primit în mod necuvenit.

Prin urmare, norma în cauză definește situația potrivit căreia, atunci când beneficiarului i-a fost stabilită și plătită o indemnizație mai mare decât prevede legea, drepturile statului sunt pasibile restabilirii din contul persoanelor responsabile de transmiterea eronată a datelor sau de stabilirea eronată a indemnizației (angajator sau funcționari a caselor teritoriale de asigurări sociale), fie de beneficiar - în cazul prezentării unor acte false. În ambele situații, sumele plătite excesiv se restituie statului ca urmare a determinării vinovăției fiecăruia; respectiv, beneficiarul indemnizației răspunde patrimonial în cazul determinării vinovăției acestuia pentru prezentarea de acte false în vederea calculării indemnizației de maternitate.

Instanța de apel a menționat că în cazul de față nu s-a constatat că Morari Oxana ca beneficiar al indemnizației de maternitate, în vederea calculării acesteia ar fi prezentat autorității competente acte false astfel încât să i se stabilească suma indemnizației de 93904,69 de lei. De altfel, apelantul ca reclamant nu a invocat în fața judecătii care ar fi acel document fals care să fi fost prezentat de intimată în vederea beneficierei dânsei de indemnizația menționată.

Reieșind din materialele cauzei, nu se constată că certificatele medicale eliberate primar pe numele lui Morari Oxana ar fi fost anulate de către organul emitent; la fel, o decizie a autorității medicale de anulare a acestora lipsește la dosar.

Totodată, nu au fost anulate nici deciziile CTAS Bălți de stabilire/calculare primară a indemnizației de maternitate lui Morari Oxana. Or, atât certificatele medicale eliberate inițial de Centrul de Sănătate Publică nr. 5 mun. Bălți, cât și deciziile CTAS Bălți de stabilire a indemnizației de maternitate lui Morari Oxana la moment sunt valabile.

Prin urmare, instanța de apel nu a constatat pentru intimata Morari Oxana temeiul legal în vederea restituirii indemnizației primite; or, nu s-au constatat exigențele instituite prin art. 32 alin.2 a Legii nr. 289, și anume că Morari Oxana ca beneficiar al indemnizației, ar fi primit-o necuvenit, fără temei legal sau în baza unor acte false.

Într-o altă ordine, instanța de apel a invocat prevederile pct. 62 și 63 din Hotărârea Guvernului nr. 469 din 24.05.2015, pentru aprobarea instrucțiunii privind modul de eliberare a certificatelor de concediu medical, care indică: conducătorul/administratorul prestatorului de servicii medicale poartă răspundere disciplinară și penală pentru organizarea și calitatea expertizei incapacității temporare de muncă, modul de eliberare și completare a certificatelor, precum și pentru păstrarea și evidența formularelor certificatelor în conformitate cu legislația în vigoare. Medicii poartă răspundere disciplinară și penală pentru eliberarea nelegitimă sau completarea greșită a certificatelor, în conformitate cu legislația în vigoare.

Astfel, în virtutea normelor citate, instituția medicală poate răspunde patrimonial doar ca consecință a atragerii la răspundere disciplinară sau penală a

conducătorului (administratorului) instituției medicale, după caz, a medicului care a eliberat necuvenit certificatul medical.

Instanța de apel a indicat că în cazul de față nu s-a constatat existența instrumentării în privința medicului, a conducătorului sau administratorului instituției medicale a vreunui dosar penal sau proceduri disciplinare pentru faptul eliberării necuvenite a certificatelor medicale pe numele lui Morari Oxana. Cel puțin, materialele cauzei nu conțin asemenea probe. Deci, în lipsa probatoriului menționat cu referire la constatarea în cadrul unui dosar penal sau proceduri disciplinare a vinovăției persoanelor din cadrul instituției medicale abilitate cu eliberarea certificatelor medicale, instituția medicală este absolvită de răspundere patrimonială.

La 19 iunie 2020 Casa Națională de Asigurări Sociale a declarat recurs împotriva deciziei din 12 martie 2020 a Curții de Apel Bălți, solicitând casarea acesteia și emiterea unei noi hotărâri.

În motivare recursului s-a invocat că instanța de apel nu a constatat și nu a elucidat pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii, a aplicat eronat normele de drept material și procedural.

În conformitate cu art. 434 Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Completul denotă că Curtea de Apel Bălți a expediat în adresa recurentului CNAS copia deciziei integrale, care, conform avizului de recepție, a fost primită la data de 13 mai 2020. Prin urmare, recursul declarat la 19 iunie 2020 este în termen.

Curtea Supremă de Justiție a transmis în adresa intimaților copia recursului, recepționate de către aceștia, însă referințe nu au depus.

Examinând temeiurile recursului declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale, în raport cu materialele pricinii civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, Completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibil recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru